

עפ"ג 32362/06/14 - סעיד קיסי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 32362-06-14 קיסי(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני הרכב כב' השופטים:

עודד גרשון [אב"ד]

ד"ר מנחם רניאל

חננאל שרעבי

סעיד קיסי(עציר)

המערער:

נגד

מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

המשיבה:

פסק דין

השופט ד"ר מנחם רניאל:

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (השופט ד"ר זאיד פלאח) מיום 5.5.14, בו דחה את טענת המערער, שעונש המאסר המותנה שהושת על המערער בת"פ 31782-12-09 אינו בר הפעלה, והורה על הפעלת התנאי בחופף לעונש המאסר בפועל שהוטל על המערער על ידו.

2. ביום 16.2.11 נגזר עונשו של המערער בת"פ 31782-12-09, לאחר שהורשע על פי הודאתו, במסגרת עסקת טיעון, ביחד עם אחרים, בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, גניבת רכב, הסתייעות ברכב לביצוע פשע, שימוש במסמך מזויף, התחזות לאחר וכניסה לישראל שלא כדין. העונש שנגזר על המערער הוא מאסר בפועל למשך 36 חודשים מיום מעצרו ב- 9.12.09, הפעלת עונש מאסר על תנאי, חלקו בחופף וחלקו במצטבר, כך שבסך הכל ירצה 42 חודשי מאסר, מאסר על תנאי של 18 חודשים "והתנאי הוא כי לא יעברו במשך 3 שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת רכוש מסוג פשע", וכן "מאסר על תנאי של 9 חודשים, והתנאי

הוא כי לא יעברו במשך 3 שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירה נגד הרכוש מסוג עוון, עבירה של כניסה

לישראל שלא כדון, וכל עבירה כלפי עובד ציבור".

3. טענת המערער היא שתנאי אחרון זה אינו בר הפעלה בעת שהורשע לאחרונה בבית המשפט קמא, לפי הודאתו, בעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק, בכך שביום 9.4.14, נמצא במתקן שטיפת רכבים בחיפה ללא היתר כניסה כדון. לטענת באת כוחו, עו"ד ג'נווה נחאס - עראף מטעם הסניגוריה הציבורית, יש לקרוא את העבירות המפעילות את התנאי באופן מצטבר, כך שרק במקרה שבו יעבור הן עבירה נגד הרכוש מסוג עוון, הן עבירה של כניסה לישראל, והן עבירה כלפי עובד ציבור, **במצטבר**, יופעל התנאי. מכל מקום, אף אם יש רק ספק אם זו הפרשנות הנכונה של התנאי, טענה שכל ספק צריך לפעול לטובת הנאשם, ויש להפעיל את התנאי על פי הפירוש המקל עם הנאשם-המערער, כך שבמקרה זה התנאי לא יופעל. ב"כ המאשימה טוענת שאין ספק כלל, שכוונת התנאי היתה שהתנאי יופעל בכל מקרה שהמערער יעבור **אחת** מהעבירות שנמנו בתנאי. זו לטענתה התוצאה ההגיונית היחידה.

4. ב"כ המערער טענה, שבשים לה לכך שהעונש המירבי לעבירת כניסה לישראל שלא כדון הוא 12 חודשים מאסר, אין זה סביר שיושת על המערער מאסר על תנאי של 9 חודשים בנוסף על המאסר שריצה בפועל, ואורך התנאי מלמד שכוונת בית המשפט היתה שהתנאי יופעל רק מקום שבוצעו כל העבירות, ולא מקום שבוצעה אחת העבירות - במקרה שלפנינו, עבירת כניסה לישראל שלא כדון.

5. עוד טענה ב"כ המערער, כי אחד המורשעים איתו בתיק 31782-12-09, כאמל ג'ראדאט, הובא גם הוא לפני בית משפט השלום בחיפה, ולאחר שהורשע בעבירות של כניסה לישראל שלא כדון והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, טען אותה טענה, שהתנאי היה שיבצע את כל העבירות, ואין להפעילו משום שלא ביצע עבירת רכוש מסוג עוון. כעולה מגזר הדין שצירפה, השופט נסרין עדווי קיבלה את טענתו של ג'ראדאט, ולא הפעילה את המאסר על תנאי. על גזר דינה לא הוגש ערעור.

6. אין צורך לקבוע אם הפירוש שמציעה ב"כ המערער הוא הפירוש הנכון. די בכך שיש **ספק** אם זה הפירוש היחיד האפשרי. "כלל גדול הוא שהנאשם זכאי להינות מכל ספק המתעורר גם לענין פרשנות החוק, אף כשקיימת אפשרות סבירה.. לפרש את החוק בשני אופנים, האחד תוצאתו להביא לידי ענישה, ואילו השני תוצאתו שלא להביא לידי ענישה, יעדיף בית המשפט בפלילים את דרך הפרשנות שתהא פוטרת את הנאשם מן העונש" (ע"פ 52/63 היועץ המשפטי נ' פייגנבאום, פ"ד יז 1081, 1086); "אף אם נאמר כי שני הפירושים מתקבלים על הדעת באותה מידה, אז מאחר שבמשפט פלילי עסקינן, מן הראוי לבחור את הפירוש הנוח יותר לנאשם" (ע"פ 489/84 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד לט (2) 169, 175). אמנם, שני פסקי דין אלה עסקו בפירוש החוק, ואנו עוסקים בפירוש התנאי, אך אין הבדל בין הדברים, וכולם נובעים מהעקרון ש"אין עונשין אלא אם מזהירין" (על"ע 5674/08 עו"ד אבני נ' לישכת עורכי הדין).

7. התנאי כפי שנקבע אינו ברור כל צורכו. שני הפירושים הנטענים אפשריים, ונמצאים במירווח המשמעות הלשוני של הביטויים בהם השתמש בית המשפט. ניתן לקרוא את המשפט כך: "והתנאי הוא כי לא יעברו... עבירה נגד הרכוש מסוג עוון **או** עבירה של כניסה לישראל שלא כדון, **או** כל עבירה כלפי עובד ציבור". באותה מידה ניתן לקרוא את המשפט כך: "והתנאי הוא כי לא יעברו... עבירה נגד הרכוש מסוג עוון, **וגם** עבירה של כניסה לישראל שלא כדון, **וגם** כל עבירה כלפי עובד ציבור".

8. הצורה שבה ניסח בית המשפט את התנאי, הכולל שלושה איברים, היא על ידי מתן פסיק בין האיבר הראשון לשני, וכן וו החיבור בין האיבר השני לשלישי. צורה זו דווקא מצביעה יותר לכיוון הנטען על ידי ב"כ המערער, מבלי לקבוע בענין זה מסמרות. לפי המפורסם באתר האקדמיה ללשן העברית, מיום 27.6.12, "מדובר ב'ו' הבאה בדרך כלל לפני הרכיב האחרון ברשימת **רכיבים בעלי תפקיד זהה במשפט**. בלשון המקצועית רכיבים אלו מכונים יחד 'חלק כולל' או 'חלק משפט מאוחד'." במשפט "היו לו צאן, בקר, חמורים, אתונות וגמלים", הכוונה שהיו לו **גם** צאן, **גם** בקר, **גם** חמורים, **גם** אתונות **וגם** גמלים. אין הכוונה שהיו לו צאן **או** בקר **או** חמורים **או** אתונות **או** גמלים. במשפט "האיש היה ישר, צנוע ודייקן", הכוונה היא שהיה כל הדברים האלה ביחד, ולא שהיה אחד מהם. ובשלילה: במשפט "האיש לא היה גבוה, שמן וממושקף", אין הכוונה שהיה לא גבוה, **או** לא שמן **או** לא ממושקף, אלא שהיה **גם** לא גבוה, **גם** לא שמן, **וגם** לא ממושקף.

9. בלשון המקרא, יש כנראה אחיזה גם לפירוש ההפוך. כך, כאשר נאמר בעשרת הדברות "לא-תִּחְמֹד אֶשֶׁת רֵעֲךָ, וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וְשׁוֹרְךָ וְחֲמֹרְךָ, וְכָל, אֲשֶׁר לְרֵעֲךָ." (שמות כ', י"ג), אין הכוונה שהעבירה נעברה רק כאשר חומדים את כל אלה ביחד, למרות שהאיברים הולחמו בו החיבור. זו לשון המקרא, וספק אם אותם כללים חלים גם בלשון ימינו.

10. אכן, בתי משפט כבר קיבלו טענה דומה לטענת ב"כ המערער. מלבד בית משפט השלום בחיפה, שדן בענינו של נאשם אחר שעליו הוטל אותו תנאי וקיבל את הטענה שהתנאי אינו נקי מספיקות, קבע כך גם ע"פ 6439/09 (מחוזי באר שבע) מדינת ישראל נ' שחאתית סאאד, וע"א 70159/02 (מחוזי תל אביב) ולדמן דוד נ' מדינת ישראל. יש בכך כדי להצביע על כך שמדובר לפחות בספק בדבר משמעותו של התנאי.

11. לאור הספק שנפל במשמעותו של התנאי שהוטל על ידי בית המשפט בתיק פלילי 31782-12-09, יש לפרש את התנאי באופן המקל על הנאשם, כך שיופעל רק במקום בעבר את העבירות יחד. מאחר שלא כך קרה בתיק שנדון בפני בית המשפט קמא, התנאי אינו בר הפעלה. על כן, אציע לחברי, לקבל את הערעור, ולבטל את הפעלת המאסר על תנאי שהוטל על המערער, כך שישא בעונש שהוטל עליו ללא הפעלת התנאי.

ד"ר מנחם רניאל, שופט

השופט עודד גרשון [אב"ד]:

אני מסכים.

עודד גרשון, שופט (אב"ד)

השופט חננאל שרעבי:

אני מסכים.

חננאל שרעבי, שופט

אשר על כן הוחלט, פה אחד, לקבל את הערעור במובן זה שהפעלת עונש המאסר המותנה בן 9 חודשים שהוטל על המערער בתיק פלילי 31782-12-09 של בית משפט השלום בנצרת, תבטל. יתר חלקי גזר דינו של בית המשפט קמא יישארו בעינם.

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לכבוד סגנית הנשיא השופטת לילי יונג - גופר מבית משפט השלום בנצרת.

ניתן היום, ט' תמוז תשע"ד, 07 יולי 2014, במעמד הצדדים.

חננאל שרעבי, שופט

דר' מנחם רניאל,
שופט

עודד גרשון, שופט
[אב"ד]